

BHP W SZKOLE

Karol Skorek
Specjalista ds. BHP
Inspektor Ochrony Przeciwpożarowej

Podmiot odpowiedzialny

- ▶ Podmiotem odpowiedzialnym za przestrzeganie BHP w szkole lub placówce jest dyrektor szkoły lub placówki.

Jeśli chodzi o uczniów, to jego zadania w tym obszarze wynikają z Karty nauczyciela(art.7): "Dyrektor szkoły sprawuje opiekę nad dziećmi i młodzieżą uczącą się w szkole" oraz z Ustawy o systemie oświaty(art.29): "Dyrektor szkoły sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne".

Dyrektor

- ▶ **Dyrektor** zapewnia bezpieczne i higieniczne warunki pobytu w szkole lub placówce, a także bezpieczne i higieniczne warunki uczestnictwa w zajęciach organizowanych przez szkołę lub placówkę poza obiektami należącymi do tych jednostek.

Dyrektor szkoły musi więc zadbać o bezpieczny i zdrowy pobyt oraz o funkcjonowanie co najmniej dwóch kategorii osób: wychowanków i pracowników

Obowiązki dyrektora

- ▶ Dyrektor, **co najmniej raz w roku**, dokonuje kontroli zapewniania bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów należących do szkoły lub placówki, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, oraz określa kierunki ich poprawy.

Obowiązki dyrektora

- ▶ Układa plan zajęć dydaktyczno-wychowawczych powinien uwzględniać potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia.

Obowiązki dyrektora

- ▶ Organizuje w pomieszczeniach szkolnych uczniom możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych.
- ▶ Tworzy plan ewakuacji szkoły lub placówki, który umieszcza się w widocznym miejscu, w sposób zapewniający łatwy do niego dostęp.

Obowiązki dyrektora

- ▶ Organizuje prace remontowe, naprawcze i instalacyjne w pomieszczeniach szkoły lub placówki w sposób niezagrażający bhp przebywania dzieci w placówce.

Z przepisów cytowanego rozporządzenia MEN wynika, że dyrektor szkoły organizuje i sprawuje ogólny nadzór nad bezpiecznymi i higienicznymi warunkami nauki i pracy, a w szczególności:

- zapewnia uczniom oraz pracownikom bezpieczne i higieniczne warunki pracy i nauki w czasie ich pobytu w szkole, jak również podczas zajęć obowiązkowych i nadobowiązkowych organizowanych przez szkołę poza jej terenem,
- w tygodniowym rozkładzie zajęć dydaktyczno-wychowawczych równomiernie rozkłada zajęcia w poszczególnych dniach tygodnia, zapewnia różnorodność zajęć w każdym dniu, nie łączy w kilkugodzinne jednostki lekcyjne zajęć tego samego przedmiotu(z wyjątkiem przedmiotów, których program tego wymaga),
- organizuje dla pracowników szkoły różne formy szkolenia w zakresie BHP, zapoznaje ich na bieżąco z nowymi przepisami, instrukcjami i wytycznymi w tym zakresie i sprawuje nadzór nad przestrzeganiem tych przepisów przez osoby prowadzące zajęcia z uczniami.

Warunki lokalowe

- ▶ 1. Teren szkoły i placówki **ogradza się**.
- ▶ 2. Na terenie szkoły i placówki zapewnia się:
 - ▶ 1) właściwe oświetlenie;
 - ▶ 2) równą nawierzchnię dróg, przejść i boisk;
 - ▶ 3) instalację do odprowadzania ścieków i wody deszczowej.

Warunki lokalowe

- ▶ Otwory kanalizacyjne, studzienki i inne zagłębienia na terenie szkoły lub placówki zakrywa się odpowiednimi pokrywami lub trwale zabezpiecza w inny sposób.
- ▶ Szlaki komunikacyjne wychodzące poza teren szkoły i placówki zabezpiecza się w sposób uniemożliwiający bezpośrednie wyjście na jezdnię. W miarę możliwości szlaki komunikacyjne kieruje się na ulicę o najmniejszym natężeniu ruchu.

Warunki lokalowe

- ▶ W razie opadów śniegu przejścia na terenie szkoły i placówki oczyszcza się ze śniegu i lodu oraz posypuje piaskiem.
- ▶ W pomieszczeniach sanitarnohigienicznych zapewnia się ciepłą i zimną bieżącą wodę oraz środki higieny osobistej.
- ▶ Urządzenia sanitarnohigieniczne są utrzymywane w czystości i w stanie pełnej sprawności technicznej.

Warunki lokalowe

- ▶ 1. W pomieszczeniach szkoły i placówki zapewnia się właściwe oświetlenie, wentylację i ogrzewanie.
- ▶ 2. Sprzęty, z których korzystają osoby pozostające pod opieką szkoły lub placówki, dostosowuje się do wymagań ergonomii.
- ▶ 3. Szkoły i placówki nabywają wyposażenie posiadające odpowiednie atesty lub certyfikaty.

Warunki lokalowe

- ▶ Pomieszczenia, w których odbywają się zajęcia, wietrzy się w czasie każdej przerwy, a w razie potrzeby także w czasie zajęć.

Nadzór osób

- ▶ Niedopuszczalne jest prowadzenie jakichkolwiek zajęć bez nadzoru upoważnionej do tego osoby.
- ▶ Przerwy w zajęciach uczniowie spędzają pod nadzorem nauczyciela.
- ▶ Jeżeli pozwalają na to warunki atmosferyczne, umożliwia się uczniom przebywanie w czasie przerw w zajęciach na świeżym powietrzu.

Zawieszenie zajęć

- ▶ Organ prowadzący szkołę lub placówkę może zawiesić zajęcia na czas oznaczony, w przypadku gdy na danym terenie może wystąpić zagrożenie bezpieczeństwa uczniów związane z utrudnieniem w:
 - ▶ dotarciu ucznia do szkoły lub placówki lub powrotem ze szkoły lub placówki lub
 - ▶ organizacji zajęć w szkole lub placówce
 - ▶ - w związku z organizacją i przebiegiem imprez ogólnopolskich lub międzynarodowych.

Zawieszenie zajęć

- ▶ Dyrektor, za zgodą organu prowadzącego, może zawiesić zajęcia na czas oznaczony, jeżeli:
- ▶ temperatura zewnętrzna mierzona o godzinie 2100 w dwóch kolejnych dniach poprzedzających zawieszenie zajęć wynosi - 15°C lub jest niższa;
- ▶ wystąpiły na danym terenie zdarzenia, które mogą zagrozić zdrowiu uczniów.

Zawieszenie zajęć

- ▶ jeżeli pomieszczenie lub inne miejsce, w którym mają być prowadzone zajęcia, lub stan znajdującego się w nim wyposażenia stwarza zagrożenia dla bezpieczeństwa, niedopuszczalne jest rozpoczęcie zajęć.
- ▶ Jeżeli stan zagrożenia powstanie lub ujawni się w czasie zajęć - niezwłocznie się je przerywa i wyprowadza się z zagrożonych miejsc osoby powierzone opiece szkoły lub placówki.

Pierwsza pomoc

- ▶ Pomieszczenia szkoły i placówki, w szczególności pokój nauczycielski, laboratoria, pracownie, warsztaty szkolne, pokój nauczycieli wychowania fizycznego, kierownika internatu (bursy) oraz kuchnię, wyposaża się w apteczki zaopatrzone w środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy i instrukcję o zasadach udzielania tej pomocy.
- ▶ Nauczyciele, w szczególności prowadzący zajęcia w warsztatach, laboratoriach, a także zajęcia wychowania fizycznego, podlegają przeszkoleniu w zakresie udzielania pierwszej pomocy.

- ▶ W czasie zawodów sportowych organizowanych przez szkołę lub placówkę uczniowie nie mogą pozostawać bez opieki osób do tego upoważnionych.
- ▶ Stopień trudności i intensywności ćwiczeń dostosowuje się do aktualnej sprawności fizycznej i wydolności ćwiczących.
- ▶ Uczestnika zajęć uskarżającego się na dolegliwości zdrowotne zwalnia się w danym dniu z wykonywania planowanych ćwiczeń, informując o tym jego rodziców (opiekunów).
- ▶ Ćwiczenia są prowadzone z zastosowaniem metod i urządzeń zapewniających pełne bezpieczeństwo ćwiczących.
- ▶ Bramki i kosze do gry oraz inne urządzenia, których przemieszczenie się może stanowić zagrożenie dla zdrowia ćwiczących, są mocowane na stałe.

Wychowanie fizyczne i turystyka

- ▶ Stan techniczny urządzeń i sprzętu sportowego jest sprawdzany przed każdymi zajęciami.
- ▶ W salach i na boiskach oraz w miejscach wyznaczonych do uprawiania ćwiczeń fizycznych, gier i zabaw umieszcza się tablice informacyjne określające zasady bezpiecznego użytkowania urządzeń i sprzętu sportowego.
- ▶ Prowadzący zajęcia zapoznaje osoby biorące w nich udział z zasadami bezpiecznego wykonywania ćwiczeń oraz uczestniczenia w grach i zabawach.

- ▶ Przy organizacji zajęć, imprez i wycieczek poza terenem szkoły lub placówki liczbę opiekunów oraz sposób zorganizowania opieki ustala się, uwzględniając wiek, stopień rozwoju psychofizycznego, stan zdrowia i ewentualną niepełnosprawność osób powierzonych opiece szkoły lub placówki, a także specyfikę zajęć, imprez i wycieczek oraz warunki, w jakich będą się one odbywać.

- ▶ Opiekun wycieczki sprawdza stan liczbowy jej uczestników przed wyruszeniem z każdego miejsca pobytu, w czasie zwiedzania, przejazdu oraz po przybyciu do punktu docelowego.
- ▶ Niedopuszczalne jest realizowanie wycieczek podczas burzy, śnieżycy i gołoledzi.

- ▶ Jeżeli specyfika wycieczki tego wymaga, jej uczestników zaznajamia się z zasadami bezpiecznego przebywania nad wodą.
- ▶ Osoby pozostające pod opieką szkoły lub placówki mogą pływać oraz kąpać się tylko w obrębie kąpielisk i pływalni w rozumieniu przepisów określających warunki bezpieczeństwa osób przebywających w górach, pływających, kąpiących się i uprawiających sporty wodne.
- ▶ Nauka pływania może odbywać się tylko w miejscach specjalnie do tego celu wyznaczonych i przystosowanych.

Ratownik - dozór

- ▶ Uczącym się pływać i kąpiącym się zapewnia się stały nadzór ratownika lub ratowników i **ustawiczny nadzór opiekuna lub opiekunów ze strony szkoły lub placówki.**

Procedura powypadkowa

Wypadek – jest to zdarzenie nagłe, nieprzewidziane powodujące uszczerbek na zdrowiu lub śmierć osoby poszkodowanej.

Obowiązek informacji

- ▶ Pracownik szkoły lub placówki, który powziął wiadomość o wypadku, niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, w szczególności prowadząc fachową pomoc medyczną, a w miarę możliwości udzielając poszkodowanemu pierwszej pomocy.

Orzeczenie Sądu Apelacyjnego

- ▶ Wypadek dzieci na obozie, np. podczas gry w piłkę na boisku, nie może obciążać biura podróży. Ponosi ono jednak odpowiedzialność za to, że nie wezwało na czas lekarza.

Obowiązek informacji

- ▶ O każdym wypadku zawiadamia się niezwłocznie:
- ▶ 1) rodziców (opiekunów) poszkodowanego;
- ▶ 2) pracownika służby bezpieczeństwa i higieny pracy;
- ▶ 3) społecznego inspektora pracy;
- ▶ 4) organ prowadzący szkołę lub placówkę;
- ▶ 5) radę rodziców.

Rodzaje wypadków

- ▶ O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym zawiadamia się niezwłocznie prokuratora i kuratora oświaty.
- ▶ O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, zawiadamia się niezwłocznie państwowego inspektora sanitarnego.
- ▶ Zawiadomień, o których mowa dokonuje dyrektor lub upoważniony przez niego pracownik szkoły lub placówki.

Zespół powypadkowy

- ▶ Do czasu rozpoczęcia pracy przez zespół powypadkowy, zwany dalej „zespołem”, dyrektor zabezpiecza miejsce wypadku w sposób wykluczający dopuszczenie osób niepowołanych.
- ▶ Jeżeli czynności związanych z zabezpieczeniem miejsca wypadku nie może wykonać dyrektor, wykonuje je upoważniony przez dyrektora pracownik szkoły lub placówki.

Rola dyrektora

- ▶ Członków zespołu powołuje dyrektor.
- ▶ Zespół przeprowadza postępowanie powypadkowe i sporządza dokumentację powypadkową, w tym protokół powypadkowy.
- ▶ Wzór protokołu powypadkowego jest określony w załączniku nr 1 do rozporządzenia.
- ▶ W skład zespołu wchodzi pracownik służby bezpieczeństwa i higieny pracy oraz społeczny inspektor pracy.

Inspektor bhp

- ▶ jeżeli w składzie zespołu nie mogą uczestniczyć ani pracownik służby bezpieczeństwa i higieny pracy ani społeczny inspektor pracy, w skład zespołu wchodzi dyrektor oraz pracownik szkoły lub placówki przeszkolony w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

Zdanie odrębne

- ▶ W sprawach spornych rozstrzygające jest stanowisko przewodniczącego zespołu. Członek zespołu, który nie zgadza się ze stanowiskiem przewodniczącego, może złożyć zdanie odrębne, które odnotowuje się w protokole powypadkowym.

- ▶ Protokół powypadkowy doręcza się osobom uprawnionym do zaznajomienia się z materiałami postępowania powypadkowego.
- ▶ Jeden egzemplarz protokołu powypadkowego pozostaje w szkole lub placówce.
- ▶ Organowi prowadzącemu i kuratorowi oświaty protokół powypadkowy doręcza się na ich wniosek.
- ▶ Protokół powypadkowy podpisują członkowie zespołu oraz dyrektor.

Zastrzeżenia do protokołu

- ▶ W ciągu 7 dni od dnia doręczenia protokołu powypadkowego osoby, mogą złożyć zastrzeżenia do ustaleń protokołu.
- ▶ Zastrzeżenia składa się ustnie do protokołu powypadkowego lub na piśmie przewodniczącemu zespołu.
- ▶ Zastrzeżenia rozpatruje organ prowadzący.

Zastrzeżenia do protokołu

- ▶ Zastrzeżenia mogą dotyczyć w szczególności:
- ▶ niewykorzystania wszystkich środków dowodowych niezbędnych dla ustalenia stanu faktycznego;
- ▶ sprzeczności istotnych ustaleń protokołu z zebrany materiałem dowodowym.

Rejestr wypadków

- ▶ Rejestr wypadków prowadzi dyrektor.
- ▶ Wzór rejestru wypadków jest określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia.
- ▶ Dyrektor omawia z pracownikami szkoły lub placówki okoliczności i przyczyny wypadków oraz ustala środki niezbędne do zapobieżenia im.
- ▶ W sprawach nieuregulowanych w niniejszym rozdziale stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy.

Szkoły niepubliczne

- ▶ Przepisy powyższe dotyczą również szkół niepublicznych

Rozporządzenie MENiS z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 z późniejszymi zmianami).

Wypadek ucznia – nagłe zdarzenie powodujące uraz, wywołane przyczyną zewnętrzną, które nastąpiło w czasie pozostawania ucznia pod opieką szkoły:

- na terenie szkoły;
- poza terenem szkoły (wycieczki, wyjścia pod opieką nauczycieli, „zielona szkoła”).

Pracownik szkoły, który powziął wiadomość o wypadku ucznia:

- niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę,
w szczególności prowadząc fachową pomoc medyczną, a w miarę możliwości udzielając poszkodowanemu pierwszej pomocy,

Opis działań

- nie dopuszcza do zajęć lub przerywa je wyprowadzając uczniów z miejsca zagrożenia, jeżeli miejsce, w którym są lub będą prowadzone zajęcia może stwarzać zagrożenie dla bezpieczeństwa uczniów,
- niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły.

- Jeśli nauczyciel ma w tym czasie zajęcia z klasą – przywołuje nauczyciela uczącego w najbliższej sali i prosi o nadzór nad swoimi uczniami.
- Pozostawienie reszty uczniów bez opieki jest **niedopuszczalne**.

Opis działań

O **każdym** wypadku nauczyciel pod opieką którego przebywał uczeń w chwili wypadku, powiadamia rodziców poszkodowanego ucznia.

Opis działań

- Przy lekkich przypadkach (brak wyraźnych obrażeń – np. widoczne tylko lekkie zaczerwienienie, zadrapanie, lekkie skaleczenie), po udzieleniu pierwszej pomocy poszkodowanemu uczniowi, nauczyciel lub dyrektor powiadamiając rodzica o zdarzeniu ustala z nim:
 - **potrzebę wezwania pogotowia,**
 - **potrzebę wcześniejszego przyjścia rodzica,**
 - **godzinę odbioru dziecka ze szkoły w dniu zdarzenia**

Opis działań

Dziecko **musi zostać odebrane przez rodzica**, a dopóki rodzic się nie zgłosi, opiekę nad dzieckiem sprawuje **nauczyciel**.

Nie można dziecka, które uległo lekkiemu wypadkowi wypuścić samego ze szkoły, nawet, gdy skończyło lekcje.

Opis działań

- Podczas przekazania dziecka rodzicowi nauczyciel dokonuje wpisu w dzienniku lekcyjnym. W notatce muszą się znaleźć następujące informacje:
 - **Imię i nazwisko rodzica odbierającego dziecko**
 - **Imię i nazwisko dziecka**
 - **Data i godzina odbioru dziecka ze szkoły**
 - **Informacja o powiadomieniu rodzica o stanie dziecka i szczegółach wypadku**

Notatkę podpisuje rodzic i nauczyciel.

Opis działań

- W każdym trudniejszym przypadku (widoczne obrażenia, urazy, niepokojące objawy) nauczyciel lub dyrektor szkoły wzywa pogotowie ratunkowe.
- O każdym wypadku dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie organ prowadzący i współpracującego ze szkołą pracownika służby bhp.

Opis działań

- O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie prokuratora i kuratora oświaty.
- O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie państwowego inspektora sanitarnego.

Opis działań

- Jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku pozostawia się nienaruszone. Dyrektor zabezpiecza je do czasu dokonania oględzin lub wykonania szkicu przez zespół powypadkowy.
- Jeżeli wypadek zdarzył się w czasie wyjścia, imprezy organizowanej poza terenem szkoły, wszystkie stosowne decyzje podejmuje opiekun grupy/kierownik wycieczki i odpowiada za nie.

To już jest koniec.....

Lepiej zapobiegać niż leczyć.